

Алтернативен бюджет с ниски данъци 2009

Георги Ангелов

старши икономист ИОО – София

23 ноември 2008

Основни цели

- Намаляване на негативните ефекти от световната финансова криза
- Насърчаване на инвестициите и спестяванията
- Облекчаване на пазара на труда
- Увеличаване на конкурентността на икономиката

Подход

- По-малко, но по-ефективни държавни разходи
- Рязко намаляване на данъчно-осигурителното и квазиданъчното бреме
- Поддържане на макроикономическа стабилност

Данъчна реформа

- 10% осигурителни вноски (33.7% сега)
- Рязко намаляване на квазиданъчното бреме (държавни такси и др.под.)
- 10% данък за едноличните търговци (ЕТ)
- Премахване на данъка върху дивидентите

Пенсионна реформа

- Цялата осигурителна вноска от 10% влиза в избран от осигурения пенсионен фонд
- Пенсиите на сегашните пенсионери се финансират изцяло от държавния бюджет
- Увеличение на пенсиите и дългосрочна устойчивост на системата чрез натрупване на средства (5 млн.сребърни сметки)

Здравна реформа

- Избор и конкуренция – всеки сам решава в кой фонд да внася здравните си вноски
- Държавата определя стандартен пакет от здравни услуги, финансирани от фондовете и финансира здравните вноски на пенсионери, деца, безработни, бедни
- Пазарно договаряне между здравни каси, болници, лекари
- Стимули за ефективност и по-добро финансиране на системата

Висше образование

- Автономия на университетите - сами да определят таксите си и броя на студентите
- Конкуренция за привличане на студенти (вкл. привличане на чужди университети в България)
- Отпускане на стипендии и кредити на студентите, а не на субсидии за университетите
- Наука – финансиране на проектен принцип вместо субсидии за учреждения

Намаляване на заетите в бюджетния сектор

- 10% намаляване на щатните бройки
- 20-25% ръст на заплатите
- Заплащане според резултатите

Други разходни реформи

- Програмно бюджетирание в чист вид – финансирант се обосновава по програми и проекти; неефективните се закриват
- Ограничаване на разходите за издръжка до нивото от 2008 година, вкл. намаляване на броя на учрежденията и администрациите
- Намаляване на субсидиите с една трета

Други разходни реформи (2)

- Армията – финансиране на покупки на техника чрез продажби на недвижима собственост
- Железниците – повишаване на ефективността, привличане на външно финансиране
- Финансиране на инфраструктура чрез частни инвестиции или кредитен ресурс на пазарен принцип

Буфери срещу кризата в бюджета

- По-голям резерв – 600 милиона лева
- Спестяване на 5% от всички бюджетни разходи
- Бюджетен излишък от 3% от БВП
- Набелязване на неприоритетни разходи, които могат да се ограничат

Алтернативен бюджет: основни данни

- Приходи: 27.4 милиарда лева (32.6 в правителствения)
- Разходи: 25.2 милиарда лева (30.4 в правителствения)
- Дял от БВП:
  - приходи: 37.3% от БВП с ЕС (44.3% в правителствения); 33.3% от БВП без ЕС
  - разходи: 34.3% (41.3% в правителствения)

	2009	2009	
млн. лв.	МС	алтернативен	
Общо приходи	32,556.2	27,430.8	-15.7%
Данъчни приходи	25,703.1	20,677.7	-19.6%
<i>Преки данъци</i>	<i>10,921.1</i>	<i>5,629.0</i>	<i>-48.5%</i>
Корпоративни данъци	2,617.0	2,717.0	3.8%
Данък върху доходите на физическите лица	2,326.5	2,912.0	25.2%
Приходи на социалното и здравното осигуряване	5,977.6	0.0	-100.0%
Осигурителни вноски за ДОО	4,328.6	0.0	-100.0%
Здравноосигурителни вноски	1,649.0	0.0	-100.0%
<i>Косвени данъци</i>	<i>13,795.8</i>	<i>14,062.5</i>	<i>1.9%</i>
ДДС	9,320.5	9,320.5	0.0%
Акцизи	4,260.3	4,500.0	5.6%
Мита и митнически такси	215.0	242.0	12.6%
<i>Други данъци</i>	<i>986.2</i>	<i>986.2</i>	<i>0.0%</i>
Неданъчни приходи	3,842.8	3,742.8	-2.6%
Помощи	3,010.3	3,010.3	0.0%

	2009	2009	
	МС	алтернативен	
Общо разходи и Вноска в общия бюджет на ЕС	30,361.9	25,233.2	-16.9%
Общо разходи	29,430.1	24,301.4	-17.4%
<i>Общо нелихвени разходи</i>	<i>27,903.6</i>	<i>22,971.4</i>	<i>-17.7%</i>
Текущи нелихвени разходи	22,711.6	19,563.4	-13.9%
Заплати и стипендии	4,349.1	4,367.6	0.4%
Осигурителни вноски	1,102.2	0.0	-100.0%
Издръжка	5,407.0	4,062.6	-24.9%
Субсидии - общо	1,828.8	1,074.3	-41.3%
Субсидии	1,579.3	1,074.3	-32.0%
Субсидии за осъществяване на болнична помощ	231.4	0.0	-100.0%
Социално осигуряване и грижи	10,024.5	10,058.9	0.3%
Пенсии	6,530.3	6,530.3	0.0%
Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домак	1,746.3	1,586.3	-9.2%
Здравноосигурителни плащания	1,747.9	1,942.3	11.1%
Дълготрайни активи	5,192.0	3,407.9	-34.4%
Резерв за непредвидени и неотложни разходи	889.8	730.0	-18.0%
- за структурни реформи и за фискална устойчивост	500.0	600.0	20.0%
- бюджет	299.8	60.0	-80.0%
- за бедствия	90.0	70.0	-22.2%
<i>Лихви</i>	<i>636.7</i>	<i>600.0</i>	<i>-5.8%</i>
Вноска в общия бюджет на ЕС	931.8	931.8	0.0%
Баланс	2,194.3	2,197.6	0.2%

Ефекти от алтернативния бюджет с ниски данъци

- По-голяма устойчивост на кризата
- По-голяма конкурентност на износа
- По-голяма инвестиционна привлекателност, повече инвестиции и спестявания
- Повече възможности за увеличаване на заетостта
- Ръст на нетните доходи в резултат на пониското облагане
- Намаляване на сивата икономика

Възможни допълнителни реформи

- При задълбочаване на кризата: прилагане на нулев данък върху реинвестираната печалба